

A GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL
DÖNTÉSEINEK
TRENDJEI ÉS EREDMÉNYEI

2010-2020

TARTALOM

I. A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa	4
II. A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa által kiszabott bírságok	5
III. Jogorvoslat a Gazdasági Versenyhivatal döntéseivel szemben	6
IV. Bírságengedmények az eljárás alá vontak együttműködő magatartásáért	7
Engedékenység alkalmazása	8
Egyezségi eljárások	8
Vállalati versenytudatosság növelése - A vállalati megfelelés előmozdítása	9
Egyéb együttműködési lehetőségek	10
A KKV-k segítése	10
A Közbeszerzési Hatóság előtti öntisztázás lehetőségei a Gazdasági Versenyhivatal eljárásában	11
A fogyasztók számára közvetlenül hasznosuló beavatkozások	12
V. Növekvő átláthatóság	13
VI. Eltűnő hátralékok	14
VII. A Covid-19 járvány káros gazdasági hatásainak kezelése 2020-ban	15

I. A GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL VERSENYTANÁCSA

A Versenytanács a Gazdasági Versenyhivatal szervezetén belül elkülönült, a bírói gyakorlat szerint sok szempontból bírósághoz hasonló¹ döntéshozatali fórum. Versenyfelügyeleti ügyekben kizárólag a Versenytanács hozhatja meg az eljárásokat lezáró érdemi határozatokat, egyben gondoskodik azok nyilvánosságra hozataláról és végrehajtásáról. Az érdemi határozatokon túl a megszüntető végzések egy részének meghozatalát, valamint a vizsgálók által a versenyfelügyeleti eljárásokban hozott ún. közbenső végzések elleni jogorvoslatok elbírálását is végzi.

A Versenytanács munkáját a Versenytanács elnöke szervezi és irányítja, tagjait a Gazdasági Versenyhivatal elnökének javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki hat évre. A Versenytanács az egyes ügyeket három vagy öttagú tanácsban eljárva bírálja el, ezzel is biztosítva a megalapozott, független döntéshozatalt. A Versenytanács elnöke és tagjai a döntéshozataluk során függetlenül járnak el, ezzel kapcsolatos tevékenységüket illetően nem utasíthatók és nem befolyásolhatók, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően járnak el. Döntésük a bíróság előtt közigazgatási perben vizsgálható felül.

A Versenytanács függetlenségét és törvényeknek való kizárólagos alárendeltségét biztosítja továbbá – többek között – a tárgyalások fő szabály szerinti nyilvánossága, a Versenytanács tagjaira vonatkozó szigorú etikai szabályzatok, a döntések honlapon való közzététele, valamint a jogalkalmazás átláthatóságának növelése érdekében készült közlemények, tájékoztatók, melyek hozzájárulnak a Versenytanács döntéseinek értelmezéséhez és kiszámíthatóságához, és a piaci szereplők jogkövető magatartásának elősegítéséhez.

A Versenytanács 2020-ban 48 érdemi, versenyfelügyeleti eljárást lezáró határozatot vagy végzést, valamint 409 közbenső döntést hozott (pl. jogorvoslati és kérelmes eljárásokban).

457
döntés
2020-ban

átlagosan 65 döntés / versenytanács tag

II. A GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL VERSENYTANÁCSA ÁLTAL KISZABOTT BÍRSÁGOK

64,4
milliárd Ft

2010–2020 között
kiszabott
bírság

45,3
milliárd Ft

2010–2020 között
(a 64,4 Mrd Ft 70%-a)
a központi költségvetés
javára rögzült bírságösszeg

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa 2010 óta összesen 64,4 milliárd Ft bírságot szabott ki, melynek 83%-át, azaz 53,5 milliárd Ft-ot vitattak a megbírságolt vállalkozások a bíróságok előtt. A nem peresített 10,9 milliárd Ft összegű bírságkülönbség 69%-a az **egyezség jogintézményének** 2015. évi bevezetése utáni időszakra tehető.

EGY ÜGYRE ESŐ ÁTLAGOSAN RÖGZÜLT BÍRSÁGÖSSZEG

44,3
millió Ft

2010–2019 között

+10%

49,1
millió Ft

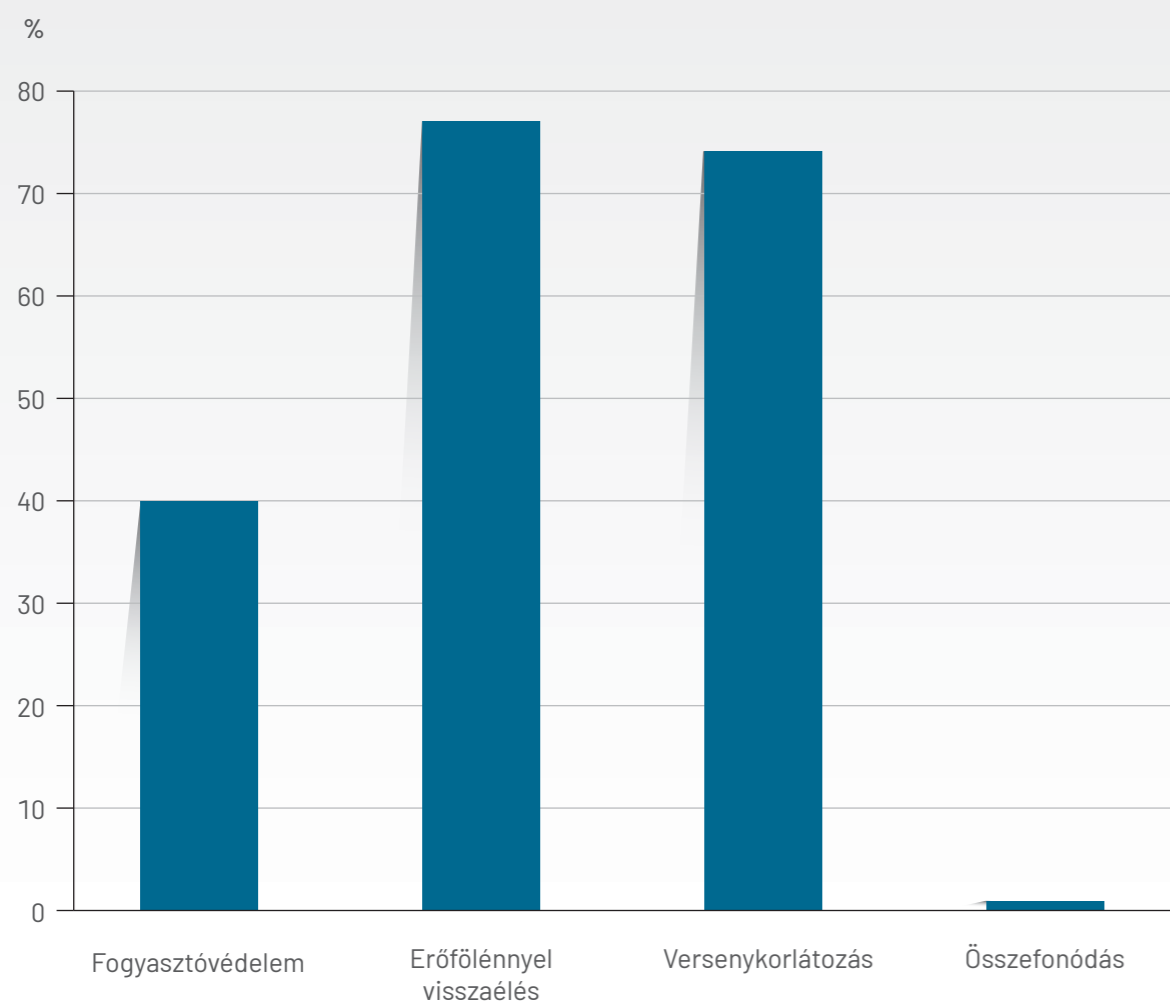
2020-ban

2020 folyamán lezárt ügyekre viszonyítottnan átlagosan 49,1 millió Ft összegű bírság rögzült, azaz nem került a bíróságok előtt peresítésre. Ez 10%-kal több, mint a 2010–2019 közötti időszakban lezárt ügyekben az egy ügyre jutó átlagosan rögzült bírságösszeg.

III. JOGORVOSLAT A GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL DÖNTÉSEIVEL SZEMBEN

A 2010-től 2020-ig terjedő időszakban a Gazdasági Versenyhivatal jogsértőnek vélt magatartásokkal szemben lefolytatott eljárásait követően közel minden második esetben, a döntések 45%-ával szemben éltek jogorvoslattal az érintett vállalkozások, ezt a mutatót ügýtípusonként vizsgálva azt láthatjuk, hogy fogyasztóvédelmi ügyek esetében a legalacsonyabb, 40%, versenykorlátozással kapcsolatban 74%, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés esetében a legmagasabb, 78%, míg a hatóság és a vállalkozások szoros együttműködését igénylő összefonódás-ellenőrzés során született döntések esetében ez a peresítési mutató mindössze 1%.

**Peresítési mutató egyes ügýtípusokban
2010-2020**

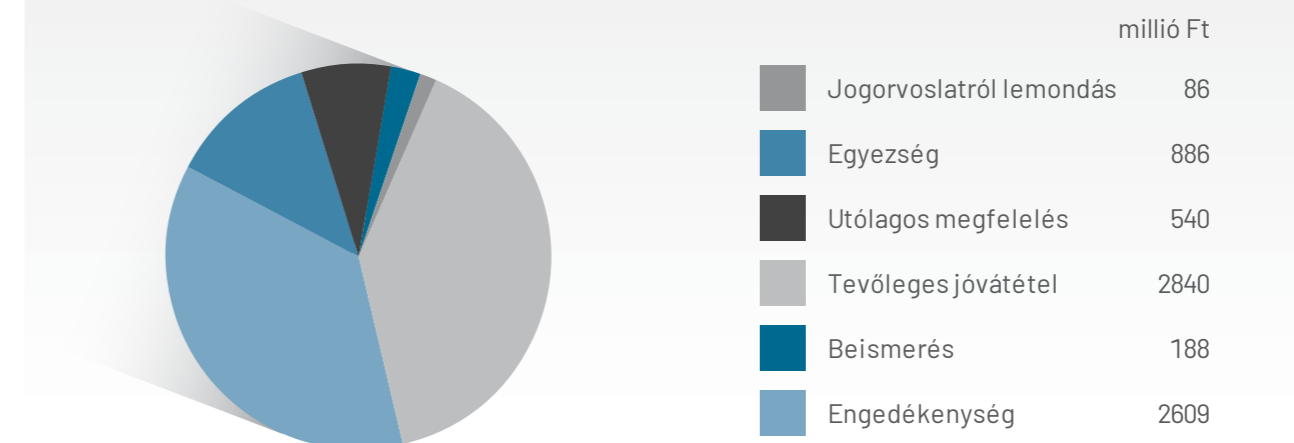

IV. BÍRSÁGENGEDMÉNYEK AZ ELJÁRÁS ALÁ VONTAK EGYÜTTMŰKÖDŐ MAGATARTÁSÁÉRT

A versenytörvény akár a jogsértő vállalkozás (vagy vállalkozáscsoport) előző évi nettó árbevételének 10%-áig terjedő bírság kiszabását teszi lehetővé. Ezt a jelentős bírságmaximumot egyrészt az indokolja, hogy a vállalkozásokat elrettentse a jogsértések elkövetésétől, másrészt az adott vállalkozás által elkövetett jogsértéssel arányos büntetés legyen kiszabható. A büntetés kiszabása ugyanakkor nem öncélú, azzal a Gazdasági Versenyhivatal a jövőbeni jogkövető magatartást kívánja biztosítani. Ennek fényében a hatósággal való együttműködés kiemelt szerepet kap. A Gazdasági Versenyhivatal ráadásul több együttműködési formát is kínál a megfelelni kívánó vállalkozásoknak, amelyek egy esetleges jövőbeni Közbiztosítási Hatóság előtti öntisztázáshoz is segítséget nyújtanak. Ezek az együttműködési lehetőségek:

- engedékenység: aki kartellre vonatkozó bizonyítékot szolgáltat, az teljes bírságelengedésben vagy 50%-ig terjedő bírságcsökkentésben részesülhet,
- egyezség: aki jogsértést ismer el és lemond a jogorvoslatról, az 30%-ig terjedő bírságcsökkentést vagy bírságcsökkentési engedékenységgel kombinálva 80%-ig terjedő engedményt kaphat,
- versenyjogi megfelelési program vállalása esetén legfeljebb 5% a bírságcsökkentés, ha arra engedékenység, egyezség keretében, és/vagy tevőleges jóvátétel tanúsításával párhuzamosan kerül sor,
- jogorvoslatról lemondás esetén 20%-ig terjedő bírságcsökkentést kaphat az eljárás alá vont,
- tevőleges jóvátétel: ha a vállalkozás a fogyasztóknak okozott kárt a Gazdasági Versenyhivatal eljárásában megtéríti, az akár bírságot elimináló is lehet. Ennek egy esete a kötelezettségvállalás, amikor jogsértés megállapítása nélkül zárul az ügy.

**Együttműködések bírságcsökkentő értéke
Összesen 7,149 milliárd Ft
2010-2020**

ENGEDÉKENYSÉG ALKALMAZÁSA

2,609
milliárd Ft

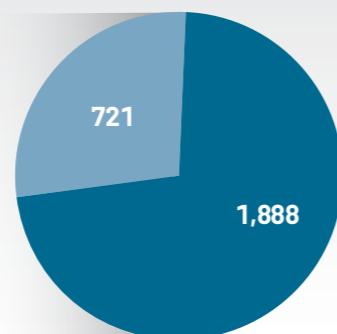
bírságkedvezmény az engedékenységeknek köszönhetően 2010-2020 között

A legnehezebben feltárható versenysértésekben, a kartellügyekben (azaz a versenytársak közötti, versenykorlátozást célzó megállapodások, összehangolt magatartások esetén), illetve a vételi vagy eladási árak rögzítésére irányuló más megállapodások és összehangolt magatartások esetében a vállalkozás már az eljárás megindítása előtt is engedékenységi kérelemmel fordulhat a Gazdasági Versenyhivatalhoz azt kérve, hogy együttműködésére, a jogsértést feltáró önkéntes magatartásra tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal teljes bírságelengedésben részesítse. Engedékenységi kérelem az eljárás során is benyújtható. A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az együttműködés mértékétől, a szolgáltatott bizonyítékok jelentőségétől és időbeliségétől függően teljes vagy részleges mentesülést adhat a vállalkozásnak a bírság megfizetése alól. 2010 óta a Versenytanács 1,888 milliárd Ft bírságot engedett el (teljes bírságmellőzés miatt), valamint 721 millió Ft bírságcsökkentést adott, ami összesen 2,609 milliárd Ft bírságkedvezményt jelentett az eljárás alá vont vállalkozások számára.

ségétől és időbeliségétől függően teljes vagy részleges mentesülést adhat a vállalkozásnak a bírság megfizetése alól. 2010 óta a Versenytanács 1,888 milliárd Ft bírságot engedett el (teljes bírságmellőzés miatt), valamint 721 millió Ft bírságcsökkentést adott, ami összesen 2,609 milliárd Ft bírságkedvezményt jelentett az eljárás alá vont vállalkozások számára.

Engedékenységi miatti bírságkedvezmény (millió Ft)

- Bírságmellőzés
- Bírságcsökkentés

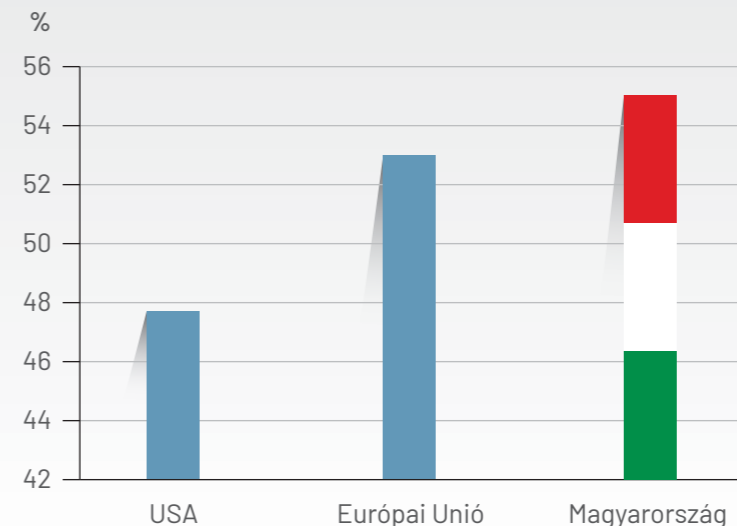
EGYEZSÉGI ELJÁRÁSOK

886
millió Ft

bírságkedvezmény az egyezségekért 2016-2020 között

Az egyezségi eljárásban a Versenytanács 10-30%-kal csökkentheti a bírság összegét, ha az eljárás alá vont vállalkozás az elé tárt bizonyítékok alapján elismeri az általa elkövetett jogsértést, továbbá lemond részletesebb iratbetekintési, nyilatkozattételi, tárgyalás tartására irányuló és bírósági jogorvoslati jogáról, hozzájárulva az eljárások gyorsabb és kevesebb erőforrást igénylő lezárásához. Az egyezés sikeres lezárása az eljárás alá vont vállalkozás számára is előnyös, mert a csökkentett összegű bírságon az eljárással járó jelentős kiadásokat (pl. ügyvédi költségek) takaríthat meg. Az egyezés összekapcsolható egyéb bírságcsökkentő tényezőkkel, mint pl. az engedékenységi kérelem, amivel tovább csökkenthető a kiszabni tervezett bírságösszeg.

Egyezséggel zárult ügyek aránya

Az egyezséggel zárult ügyek aránya Magyarországon nagyobb, mint az EU-ban és az USA-ban.

Az egyezséggel zárult ügyek aránya az elmúlt öt év átlagában az EU-ban 53%, míg az USA-ban 47,6%². Magyarországon 2016 és 2020 között zárult kartell ügyek 55%-ában került sor egyezésre.

VÁLLALATI VERSENYTUDATOSSÁG NÖVELÉSE - A VÁLLALATI MEGFELELÉS ELŐMOZDÍTÁSA

A Gazdasági Versenyhivatal 2017 óta ösztönzi a vállalati versenyjogi megfelelési programok (compliance) elfogadását. 2016-2020 között legalább 540 millió Ft (2019-2020 között nagyságrendileg 500 millió Ft) bírságkedvezményt adott a vállalati megfelelési erőfeszítések honorálásaként az érintett cégeknek. A vállalkozás akkor részesülhet bírságcsökkentésben utólagos megfelelési program bevezetése esetén, ha a cég azzal párhuzamosan engedékenységekben, egyezésben vesz részt, és/vagy tevőleges jóvátétel megfizetését vállalja.

Nagyobb jelentőséget tulajdonít a Gazdasági Versenyhivatal az előzetes megfelelési programoknak, mivel ezek alkalmazása a vállalkozások önkéntes jogkövető magatartásra való törekvésének jele. A megfelelési programok léte önmagában nem vehető bírságcsökkentő tényezőként figyelembe, ehhez a vállalkozásnak bizonyítania kell a megfelelő compliance erőfeszítéseit, valamint a jogsértés észlelését követően fel kell hagynia a jogsértő magatartással, végül objektív és hiteles bizonyítékkal alá kell támasztania, hogy a jogsértés abbahagyására a vállalkozás által önként működtetett vagy számára a Gazdasági Versenyhivatal által egy korábbi eljárásban előírt megfelelési programnak köszönhetően, azzal összefüggésben került sor.

540
millió Ft

bírságkedvezmény vállalati megfelelési programok kidolgozása miatt 2016-2020 között

A Gazdasági Versenyhivatal az utólagos megfelelési programok, azaz a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követő időponttól alkalmazott, vagy az eljárás során felajánlott megfelelési programok bevezetését is bírságcsökkentő tényezőként veszi figyelembe. Ezek ugyan kisebb mértékű bírságengedményt jelentenek, mert az eljárás eredményességéhez már nem tudnak érdemben hozzájárulni, de a jövőre nézve elősegíthetik a jogkövető magatartást.

megfelelési programért
2017 óta

EGYÉB EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa további bírságcsökkentő tényezőket vehet figyelembe, úgy mint az eljárás alá vont olyan mértékű közreműködése az eljárás során, amely a jogsértés felderítésének eredményességét szolgálja, például a jogsértést alátámasztó bizonyítékok önkéntes szolgáltatásával, a jogsértés körülményeinek tisztázásával vagy **a jogsértés beismerésével, a jogorvoslatról való önkéntes lemondással**, illetőleg a tények nem vitatása révén.

egyéb együttműködésért
2019-2020 között

A KKV-K SEGÍTÉSE

A Gazdasági Versenyhivatal a kis- és középvállalkozások első alkalommal megvalósított jogsértése esetén – figyelemmel a kis- és középvállalkozások korlátozott pénzügyi helyzetére – bírság kiszabása helyett és a versenyjogi szabályoknak való megfelelést biztosító belső eljárásrend kidolgozására való kötelezés mellett figyelmeztetést alkalmaz, ha a jogsértés nem közbeszerzési kartell keretében, uniós jogot sértve vagy sérülékeny fogyasztók kárára történik. A versenyhatóság utólag ellenőrzi, hogy a vállalkozás megfelelően teljesítette-e az előírtakat, és mulasztás esetén bírságot is kiszabhat.

figyelmeztetés
2016-2020 között

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG ELŐTTI ÖNTISZTÁZÁS LEHETŐSÉGEI A GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL ELJÁRÁSÁBAN

A vállalkozásnak nem csak a Gazdasági Versenyhivatal előtti eljárásban származhat előnye az együttműködési formák igénybevételével előálló bírságcsökkenésből, hanem – ahogy azt az **1/2020. antitröszt bírságközlemény** kifejezetten elismeri és ismerteti, aktív együttműködés tanúsításával – tisztázhatja önmagát, azaz a korábbi jogsértése miatt vele szemben fennálló kizáró ok ellenére kérelmet nyújthat be a Közbeszerzési Hatósághoz megbízhatóságának igazolására a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényben (a továbbiakban: Kbt.) foglaltak szerint. Az öntisztázás jogintézménye 2015. november 1-jétől került bevezetésre Magyarországon az uniós szabályozással összhangban. A Kbt. 64. §-a szerint a 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok kivételével bármely egyéb kizáró ok fennállása ellenére az ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő **nem zárható ki a közbeszerzési eljárásból, amennyiben a Közbeszerzési Hatóság a 188. § (4) bekezdése szerinti véglegessé vált határozata, vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozata kimondta, hogy az érintett gazdasági szereplő az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtását megelőzően olyan intézkedéseket hozott, amelyek a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolják a megbízhatóságát.**

A versenyfelügyeleti eljárás során tanúsított együttműködési formák (engedékenységi, egyezségi, jogorvoslatról lemondás, tevőleges jóvátétel, megfelelési program vállalása) ugyanis mérlegelhető körülményként megalapozhatják a vállalkozás oldaláról az öntisztázás tekintetében elvárt Kbt. szerinti aktív együttműködést. A megbízhatóság bizonyítása érdekében a vállalkozásnak azt kell bizonyítania a Közbeszerzési Hatóság előtt, hogy **megtérítette-e az okozott kárt, az illetékes hatóságokkal aktívan együttműködve** átfogóan tisztázta-e az ügy tényállását és körülményeit; valamint **hozott-e olyan technikai, szervezeti és személyi intézkedéseket**, amelyek alkalmasak a további bűncselekmény, kötelességszegés, illetve egyéb jogsértés megelőzésére.

tevőleges jóvátétel

+

megfelelés

+

engedékenységi

+

egyezségi

+

jogorvoslatról lemondás

A FOGYASZTÓK SZÁMÁRA KÖZVETLENÜL HASZNOSULÓ BEAVATKOZÁSOK

A Gazdasági Versenyhivatal tevőleges jóvátételnek tekinti az olyan magatartást, amely során a jogsértő vállalkozás a jogsértés negatív hatásait részben vagy egészben reparálja. A tevőleges jóvátétel összegével a vállalkozás a kiszabandó bírság mértékét csökkentheti.

Ilyen helyzetekben a fogyasztók teljes körű kártalanítására fordított összeg levonható az egyébként kiszabandó bírság összegéből, a részleges kompenzáció pedig a bírság mérséklését eredményezheti. Tevőleges jóvátételre került sor az alábbi esetekben:

2,84
milliárd Ft

kompenzáció
a fogyasztók felé
2017-2020 között

V. NÖVEKVŐ ÁTLÁTHATÓSÁG

A Gazdasági Versenyhivatal rendszeresen ad ki közleményeket a jogalkalmazási gyakorlatának átláthatósága érdekében.

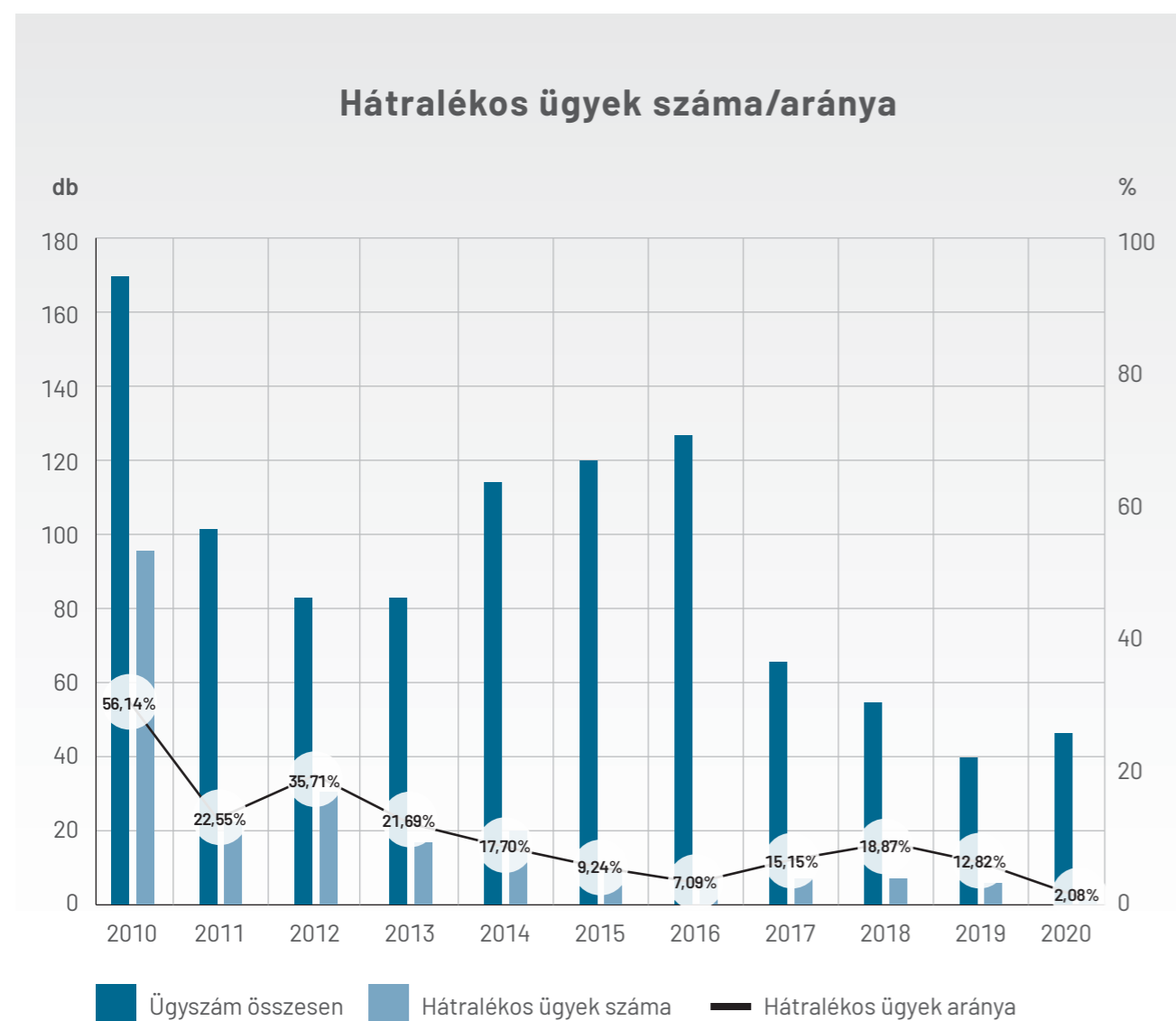

A 2001 és 2010 közötti időszakban összesen 12 közlemény kiadására került sor (ezek közül 4 közlemény módosító közleménynek tekintendő). A 2011-től kezdődő időszakban a közlemények kiadására egyre nagyobb számban került sor, összesen 38 közleményt (ezek közül 6 közlemény módosító közleménynek tekintendő) adott ki a Gazdasági Versenyhivatal elnöke és a Versenytanács elnöke együttesen a jogalkalmazási gyakorlatot ismertetően. A kiadott közlemények számának éves alakulását az alábbi ábra szemlélteti.

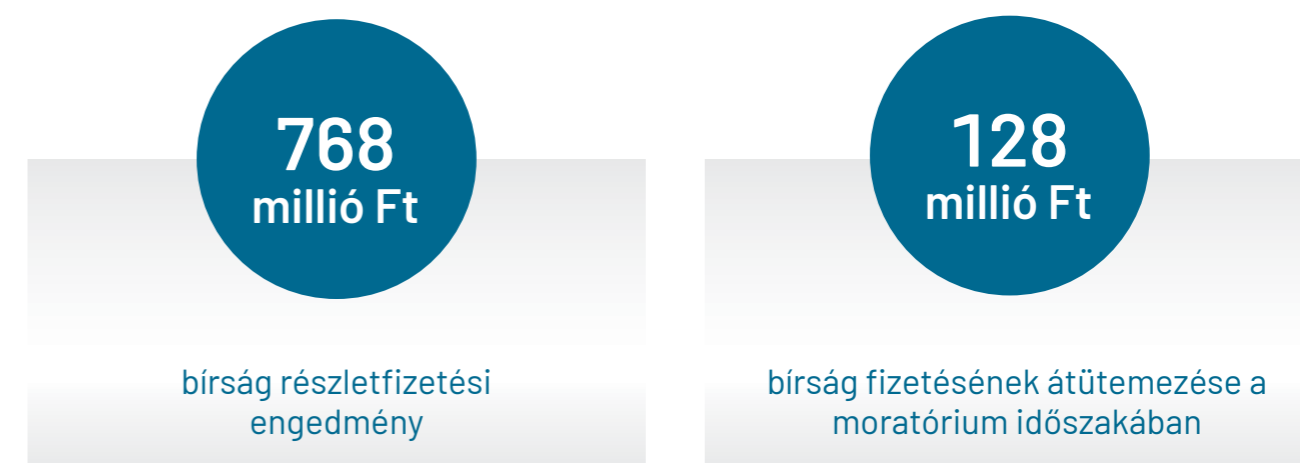
VI. ELTŰNŐ HÁTRALÉKOK

Míg 2010-ben az összes ügy 56%-a határidőn túli volt, addig 2020-ra egyetlen hátralékos ügy maradt. A látványos javulás oka a 2020. május hónapban bevezetett, személyekhez kötött szigorú számonkérés, valamint a sikeresen bevezetett ügymenedzseri rendszer, amely az e rendszerben folytatott ügyekben nullára csökkentette a Versenytanács részéről az ügyvisszaadást a vizsgáló irodáknak.

VII. A COVID-19 JÁRVÁNY KÁROS GAZDASÁGI HATÁSAINAK KEZELÉSE 2020-BAN

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa eddig kb. 768 millió forint részletfizetési kedvezményről vagy hátralévő bírság átütemezéséről döntött. A bírságok átütemezése a moratóriummal érintett időszakban időlegesen 128,2 millió Ft megfizetése alól mentesítette a magyar vállalkozásokat.

Mindemellett a Versenytanács több tízmillió forint értékben vett figyelembe gazdasági nehézséget bemutató érveléseket bírságcsökkentő tényezőként elsősorban a munkahelyek megtartása érdekében.

Kiadja a Gazdasági Versenyhivatal
1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Felelős kiadó:
Rigó Csaba Balázs elnök

Tel.: +36 1 472-8851

E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Weboldal: www.gvh.hu

FB: <https://www.facebook.com/versenyhivatal/>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/hungarian-competition-authority>

Az ICN 2021. évi konferenciájának házigazdája:
<https://www.gvh.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2020-as-sajtokozlomenyek/a-gvh-magyarorszagra-hozza-a-vilag-versenyhatosagait>

Jelen kiadvány elérhető az alábbi honlapon:
<https://www.gvh.hu/gvh/kiadvanyok>

Budapest, 2021. július
Copyright © GVH
Kézirat lezárva: 2021. június 17.